

وظایف منتظران جوان

تلاش دشمن این است که تعهد ما را به احکام دین کم رنگ و ضعیف سازد. آنها زن و مرد و جوان و پیر را هدف قرار داده و می‌خواهند سنگرهای فرهنگی و علمی ما را تصرف کنند و آن را از اسلام و از افتخار مسلمین به گذشته‌های خود تهی کنند. اینان به اسم ملیت، تمدن، وطن و حمایت از آزادی، تجدد، دفاع از حقوق بانوان، روشن فکری و طرح عناوین فریبنده به معنویت، اسلامیت و ولایت، حمله می‌کنند...

وظایف منتظران جوان

تلاش دشمن این است که تعهد ما را به احکام دین کم رنگ و ضعیف سازد. آنها زن و مرد و جوان و پیر را هدف قرار داده و می‌خواهند سنگرهای فرهنگی و علمی ما را تصرف کنند و آن را از اسلام و از افتخار مسلمین به گذشته‌های خود تهی کنند. اینان به اسم ملیت، تمدن، وطن و حمایت از آزادی، تجدد، دفاع از حقوق بانوان، روشن فکری و طرح عناوین فریبنده به معنویت، اسلامیت و ولایت، حمله می‌کنند. هم‌چنین از موج اسلام‌گرایی در دریای متلاطم جامعه میلیاردری و شور و شوق مسلمانان برای بازگشت به مبانی اصیل اسلامی به وحشت افتاده و در برابر انقلاب عظیم اسلامی از هیچ‌گونه توطئه‌ای فروگذار نیستند.

جوانان ما باید در راه عقیده و روش خود ثابت قدم و استوار بوده و دین خدا را یاری کنند تا آقا و مولای خود را شاد و مسرور سازند. در برابر این همه کینه، مکر، سیاست‌های مکارانه، هجوم فرهنگی، افکار الحادی و اسلام‌زدا، تبلیغات شوم و قلم به دست‌های مزدور، این جوانان غیرتمند مسلمان هستند که باید از اسلام، آرمان‌ها و اهداف آن دفاع کنند و توطئه‌ها را بی‌اثر سازند. همه منتظران باید از سنگرهای اسلام و مرزهای فکری و عقیدتی اسلام حفاظت کنند.

اگر جهاد اکبر و جهاد کبیر جزء وظایف منتظران عصر غیبت است، مشکلاتی را به همراه خواهد داشت. هم جهاد اکبر این مشکلات را دارد و هم جهاد کبیر. کسی که می‌خواهد خود را بسازد با این مشکلات روبه رو می‌شود و کسی که در صد ساختن دیگران است، باز با این مشکلات درگیر است، البته منتظران حقیقی در مسیر ایفای مسئولیت خویش پایداری و مقاومت می‌کنند. توجه به بعضی از وظایفی که می‌تواند در رشد، بالندگی و پویایی جامعه اسلامی مؤثر باشد عبارتند از:

1. شناخت حجت خدا و امام عصر(عج)

اولین و مهم‌ترین وظیفه‌ای که هر شیعه منتظر بر عهده دارد کسب معرفت از وجود مقدس امام و حجت زمان خویش است. این موضوع بدان درجه اهمیت دارد که در روایت آمده است:

مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مَيِّتَةً جَاهِلِيَّةً؛ (29)

هر کسی بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ جاهلی مرده است.

البته مقصود از «معرفت امام» را که در روایت‌های متعدد به آن اشاره شده می‌توان چنین تبیین کرد:

بدون تردید، مقصود از شناختی که امامان ما، که درودها و سلام‌های خداوند برایشان باد، تحصیل آن را نسبت به امام زمان مان امر فرموده‌اند، این است که ما آن حضرت را آن‌چنان‌که هست بشناسیم، به‌گونه‌ای که این شناخت سبب در امان ماندن ما از شبهه‌های ملحدان و مایه نجات مان از اعمال گمراه کننده مدعیان دروغین باشد و این‌چنین شناختی جز به دو امر حاصل نمی‌گردد: اول شناختن مشخص امام(عج) به نام و نسب و دوم، شناخت صفات و ویژگی‌های او و به دست آوردن این دو شناخت از اهم واجبات است. (30)

البته شناخت دوم می‌تواند در زندگی فردی و اجتماعی منتظران، منشأ اثر و تحوّل باشد، زیرا اگر کسی به حقیقت به صفات و ویژگی‌های امام عصر(عج) و نقش و جایگاه آن حضرت در عالم هستی و فقر و نیاز خود نسبت به او واقف شود، هرگز از یاد و نام آن حضرت غافل نمی‌شود. البته شناخت و معرفت حقیقی به آن حضرت جز با عنایت خداوندی میسر نیست. بنابراین، باید از درگاه الهی توفیق شناخت حجتش را درخواست کرد.

2. تهذیب نفس و کسب فضایل اخلاقی

وظیفه مهم شیعه منتظر، تهذیب نفس و آراستگی به اخلاق نیکوست. در روایتی از امام صادق(ع) آمده است: هر کس دوست می‌دارد از یاران حضرت قائم(عج) باشد باید منتظر باشد و در این حال، به پرهیزگاری و اخلاق نیکو رفتار نماید، پس چنان‌چه در این حال بمیرد و پس از مردنش قائم(عج) به پا خیزد، پاداش او هم چون پاداش کسی خواهد بود که آن حضرت را درک کرده است، پس کوشش کنید و در انتظار بمانید، گوارا باد شما را ای گروه مشمول رحمت خداوند. (31)

در توقیع شریفی که از سوی حضرت برای شیخ مفید صادر شد، اعمال ناشایست و گناهانی که از شیعیان آن حضرت سر می‌زند یکی از اسباب طولانی شدن غیبت و دوری شیعیان از لقای ایشان شمرده شده است.

3. پیوند با مقام ولایت

حفظ و تقویت پیوند قلبی با امام عصر(عج) و تجدید دایمی عهد و پیمان با آن حضرت از وظایف مهمی است که شیعیان منتظر به عهده دارند. يك شیعه و منتظر واقعی علی رغم غیبت ظاهری آن حجت الهی هرگز نباید احساس کند که در جامعه رها و بی‌مسئولیت بوده و هیچ تکلیفی نسبت به امام و مقتدای خود ندارد. از شیعیان خواسته شده که در آغاز هر روز و حتی بعد از نماز واجب دعای عهد بخوانند که نشان از اهمیت پیوند دایمی شیعیان با مقام عظمای ولایت دارد.

اگر شیعه، در آغاز روز با حضور قلب و توجه، چنین عهد و پیمانی را با امام(ع) تجدید کند، هرگز تن به رکود، ذلت، خواری، ظلم و بی‌عدالتی نمی‌دهد، هرگز دچار بحران فرهنگی و از خود بیگانگی، یأس و نومیدی و انحطاط نخواهد شد. به دلیل اهمیت و اعتبار دعای عهد بخشی از آن را نقل می‌کنیم:

بار خدایا! من در بامداد این روز و تمام دوران زندگانی‌ام، عهد و عقد و بیعتی را که از آن حضرت برگردن دارم با او تجدید می‌کنم که هرگز از آن عهد و بیعت برنگردم و بر آن پایدار بمانم. بار خدایا! مرا از انصار و یاران آن حضرت و مدافعان از حریم مقدس او و شتابندگان در پی انجام مقاصدش و امتثال کنندگان اوامر و نواهی‌اش و حمایت کنندگان از وجود شریفش و سبقت جویان به سوی خواسته‌اش و شهید شدگان در رکاب و در حضور حضرتش قرار ده. (32)

4. کسب آمادگی برای ظهور حجت حق

در این عصر بر شیعیان لازم است که با مسلح شدن به تجهیزات نظامی روز خود را برای مقابله با دشمنان قائم(عج) آماده سازند. البته در حال حاضر، به دلیل وجود حکومتی شیعی و حاکمیت فقیه جامع الشرایط بر سرزمین اسلامی این وظیفه در درجه اول بر عهده حکومت اسلامی است که قوای مسلح کشور را در بالاترین حد آمادگی نظامی قرار دهند تا به فضل خدا در هر لحظه که اراده الهی بر ظهور منجی عالم بشریت قرار گرفت بتوانند به بهترین نحو در خدمت آن حضرت باشند. (33)

در خصوص این وظیفه از امام صادق(ع) چنین نقل شده است:

هر يك از شما باید برای خروج حضرت قائم(عج) سلاحی مهیا کند، هر چند يك تیر شد که خدای تعالی هرگاه بداند که کسی چنین نیتی دارد امیدوارم عمرش را طولانی کند تا آن حضرت را درک کند. (و از یاران و همراهانش قرار گیرد). (34)

سخنی دوستانه با منتظران جوان

انقلاب اسلامی آن‌گاه ارزش خود را نشان داد که در برابر بزرگ‌ترین قدرت‌های شیطنی ایستاد، با آنها مبارزه کرد و رسالت جهانی خود را به جهانیان ارائه نمود. با این وصف، کسانی که فکر می‌کنند باید گوشه‌ای استراحت کنند تا امام زمان(عج) ظهور کند و جهان را پر از عدل و قسط نماید، سخت در اشتباهند. جوانان ما باید بیشتر بکوشند و مبارزه کنند و این تحوّل و تکامل نفسی را هرچه سریع‌تر در روح و قلب خود ایجاد نمایند تا باعث تسریع در ظهور حضرت شوند. اما در عین حال، باید دانست که امام حاضر است و بر اعمالمان نظارت دارد. امام پیروان خود را رها نکرده و به دست هواها نسپرد، مراقب آنهاست، اگر به آنها ناراحتی برسد قلب مبارکش به درد می‌آید، اگر خونریزی ناحقی درجایی صورت بگیرد، حضرت ناراحت می‌شود. آن بزرگوار مراقب است و با تمام وجود می‌کوشد تا این تحوّل نفسی را در این امت به وجود بیاورد. به راستی آیا آن‌گونه که حضرت در مقابل مشکلات و گرفتاری‌های ما دردمند می‌شود. ما هم در برابر کینه تیزی‌ها و کم‌لطفی‌هایی که در حق آن حضرت می‌شود عکس‌العمل نشان می‌دهیم؟! اگر مؤمنین حمیت در دین نداشته باشند و نسبت به مقدساتشان حساسیت نشان ندهند، رفته رفته دین از میان می‌رود. بنابر این، امر به معروف و نهی از منکر بر همه کس واجب و لازم است و با کوتاهی در آن انواع فسق و فجور ظاهر می‌شود.

اگر جوانان ما در اعتقادشان به خود بقبولانند که امام زمان(عج) در میان آنها زندگی می‌کند و شاهد اعمالشان است، رفتار و زندگی و مرگ و حیات آنها تغییر کیفی می‌یابد. متأسفانه این ویژگی در بین جوانان ما کم رنگ شده است. شاید برای لحظاتی یا روزهایی درباره وجود مبارکش فکر کنند، اما بعد او را به فراموشی می‌سپارند. اگر آنها امام زمان(عج) را اسطوره‌ای در تاریخ به حساب آورند، اشتباه بزرگی کرده‌اند. امام زمان حضور دارد و هر عملی را که ما انجام می‌دهیم می‌بیند و می‌شنود. روزی که ما به این اعتقاد برسیم و آن را لمس کنیم، بزرگ‌ترین جهش‌ها را در راه تکامل زندگی مان برداشته‌ایم و این قدم اصلی برای تسریع در ظهور حضرت است. بنابر این، باید هر چه سریع‌تر در خود تحوّل ایجاد کنیم و خود را آماده سازیم و به آن درجه از رشد عقلی، ایمانی و اخلاقی برسیم که توان تحمل آن وجود مبارک را داشته باشیم. مطمئناً اگر به آن درجه از آگاهی برسیم، به‌طور قطع، حضرت ظهور خواهند فرمود. امام زمان(عج) در انتظار لحظه‌ای است که این تحولات درونی که باید در قلب و روح انسان‌ها به وجود آید، به حدّ کمال خود برسد تا حضرت بتواند ظهور کند. امام زمان(عج) در میان ما حاضر است و زندگی می‌کند، او ما را می‌بیند، ولی ما از دیدنش محروم هستیم، این ماییم که قلب و روحمان از بار گناهان پوشیده شده و قادر نیستیم وجود مبارکش را درک کنیم. او از ما غیبت نکرده، ماییم که از او غیبت کرده‌ایم. (35)

هشدار به مدعیان انتظار

اگر کسی بر خلاف ادعای دوستی، صفاتی ضد صفات اهل بیت دارد؛ طبیعی است که در صدق ادعای او دچار تردید شویم و احیاناً تکذیبش کنیم. امام صادق(ع) در این باره معیار خوبی را ارائه کرده‌اند:

ما اساس هر خوبی و خیری هستیم و هر چه نیکی است از فروغ ماست، یعنی ما درخت مبارک و شجره طیبه‌ای هستیم که شاخه‌های آن جز فضیلت و تقوا و خوبی میوه‌ای ندارد.

و در شمار نیکی هاست، توحید و نماز و روزه و فرو بردن خشم و بخشیدن خطا کار و دلجویی از فقیران و رعایت حال همسایگان و اعتراف به فضل صاحبان فضل.

و دشمنان ما ریشه و اصل هر شر و بدی هستند. و هر چه پلیدی و زشتی است از شاخه‌های «شجره خبیثه» آنهاست و دروغ، بخل، سخن چینی، قطع رحم، رباخواری، تجاوز به مال یتیمان، سرقت، زنا و ارتکاب هرگونه خطا و تبهکاری از آنها ناشی می‌گردد.

بنابر این، دروغ گفته است کسی که پنداشته است که با ماست، در حالی که او به گواهی اعمال زشتش وابسته به غیر ماست و از پیوند خوردگان به درخت ناپاک دشمنان ماست. (36)

این حدیث در حقیقت، هشدارى به دوستان و منتظران حضرت است تا به خود آیند و در اعمال و رفتار خود بیندیشند و با تأمل در اعمال دریابند که خلق و خو و رفتار و گفتارشان با کدام گروه مشابهت دارد و میوه کدام يك از آن دو درخت «خبیث» و «طیب» است.

اگر دیدند آن چه از دل و مغز و اعضایشان تراوش می‌کند توحید، تقوا و طهارت است، دل خوش دارند که شاخه وجودشان با شجره طیبه اهل بیت و ذخیره آنان، یعنی امام زمان(عج) پیوند خورده است و اگر دیدند خدای ناکرده آن چه از درون و برونشان بر می‌خیزد نقطه مقابل اعمال و رفتار آن حضرت است، نه کسب و تجارتی منزه دارند، نه خانواده‌ای مزگی، نه از فضایل اخلاقی برخوردارند و نه از قبايح عملی دورند، چشمانشان ناپاک و زبانشان نامهذب است، نگران باشند که مبدا شاخه وجودشان با شجره خبیثه دشمنان امام زمان(عج) پیوند خورده است، چرا که پیام امام زمان(عج) همان پیام اجداد طاهرين شان است. که در زیارت جامعه فرموده‌اند: **وَوَصَّيْكُمْ التَّقْوَى**.

با کلام نورانی حضرت صاحب الزمان(عج) که خواهان عهد و پیمان قلبی شیعیان است، این مقال را به پایان می‌بریم:
وَ لَوْ أَنَّ أَشْيَاعَنَا - وَفَقَهُمُ اللَّهُ لَطَاعَتِهِ - عَلَى اجْتِمَاعٍ مِنَ الْقُلُوبِ فِي الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ عَلَيْهِمْ لَمَا تَأَخَّرَ عَنْهُمْ الْيَمَنُ يَلْقَانَا؛ (37)
اگر شیعیان ما - که خداوند آنها را موفق به اطاعتش بدارد - دل‌هایشان در وفای عهد و پیمانی که با ما دارند گرد هم می‌آمد، از فیض دیدار ما محروم نمی‌شدند.

سپیده امید ، سید حسین اسحاقی ، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما